

Keskeisten tytäryhteisöjen osavuosikatsaukset

Konserniyhteisöjen tulee omalla toiminnallaan tukea kaupungin strategia toteutusta.

Kaikkia konserniyhteisöjä koskevat seuraavat yhteiset tavoitteet:

- Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen
- Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen mm. harjoittelupaikkoja tarjoamalla
- Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen investoinneissa, hankin-noissa ja palvelutuotannossa

Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan johdon katsauksessa.

A. Kuopio-konsernin strategiset yhtiöt

Kuopion Energia -konserni

Tehtävä: Tukkusähkön ja kaukolämmön myynti, sähkön ja lämmön tuotanto sekä sähkön siirto

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto	M€	111,8	123,0	105,0	80,7	116,0
Tuloutus omistajalle	M€	8,9	9,2	9,0	7,4	9,0
Käyttökate-%	%	45,1	38,7	35,0	41,0	31,2
Omavaraisuusaste	%	31,0	31,1	35,0	40,0	35,0

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	111,8	123,0	105,0	80,7	116,0
Investoinnit M€	12,2	18,5	15,0	13,5	17,0
Myynti kaupungille M€	6,9	5,5	6,0	3,6	6,0
Takaukset kaupungilta M€	55,3	48,8	42,3	41,5	38,5
Kaupungilta saadut lainat M€	119,1	115,0	111,1	113,0	111,0
Tilikauden tulos M€	18,9	16,8	5,0	12,0	7,8
Osingot ja korot kaupungille M€*	8,9	9,2	9,0	6,0	9,0
Henkilöstönlukumäärä 31.12. (sis. määräaikaiset)	133	132	130	133	130

*Oletus: maksetut osingot tarkastelukautena edellisen vuoden tuloksesta

Sisältää myös pääomapalautuksen 1,6 M€ ja takausprovisiot

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Kuopion Energia-konsernin liikevaihtoennuste on noin 116 milj. euroa. Koko vuoden liikevoittoennuste on noin 16 milj. euroa, ja se alittaa budjetoidun liikevoiton noin 3,9 milj. eurolla. Heikompi tulos perustuu sähkön tukkumarkkinoilta saatuun budjettia alhaisempaan hintatasoon sekä kustannusnousuun.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Päästöoikeuksien ja polttoaineiden hintojen nousu sekä sähkön markkinahinnan lasku konkretisoituivat tulokseen vaikuttavasti. Alhainen sähkön hinta on myös johtanut Haapaniemen voimalaitoksen sähköntuotannon ajoittaiseen rajoittamiseen. Vaikka kesän turvetuotanto jäi noin 50 %:iin tavoitteista, on uhka kaukolämmön tuotantoon tarvittavien kotimaisten polttoaineiden loppumisesta väistynyt. Venäjän tuontia sekä turvetta korvaavan energiapuun hankinnassa on onnistuttu ja polttoaineiden tarve on vähentynyt sähköntuotannon rajoittamisen vuoksi.

Geopoliittisen tilanteen kiristyttyä on varautumistasoa nostettu huoltovarmuuskeskuksen ohjeistuksen mukaisesti. Yksi kiristyneen tilanteen vaikutuksista on keskeytysvakuutusturvan merkittävä heikkeneminen. Heikkenemisen syynä ovat häiriöt jälleenvakuutusmarkkinoilla. Valmistelutyö vakuutusten uudelleenjärjestelemiseksi on käynnissä

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kuopion Energia -konserni rekrytoi liiketoimintalähtöisesti, jolloin rekrytointitilanteissa toiminnan jatkuvuus, huoltovarmuus ja liiketoiminnan tarve ratkaisevat henkilövalinnat.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kesätyöntekijöitä on tänä kesänä 16, ja pinnäytetöitä on työn alla useita eri liiketoiminnoille. Työnantajamielikuvan kehittämistoimenpiteet käynnissä.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Konsernin strategian mukaisesti turpeen käyttöä energian tuotannossa korvataan biopolttoaineilla kasvavassa määrin. Uusia, polttamista korvaavia tapoja tuottaa kaukolämpöä selvitetään jatkuvasti. Jäähdytysratkaisujen myynti on vahvassa kasvussa. Sekä Savilahden alueen kaukojäähdytys että kiinteistökohtainen lämpöpumppuperusteinen jäähdytys ovat toteutukseltaan erittäin energiatehokkaita.

Kuopion Pysäköinti Oy

Tehtävä: Harjoittaa pysäköintiliiketoimintaa ja liiketilojen vuokrausta

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto	M€	3,5	3,8	3,4	2,9	3,8
Tilikauden tulos	M€	-0,03	0,3	-0,2	-0,2	-0,2
Omavaraisuusaste	%	87,8	89,4	85,3	91,0	90,0

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	3,5	3,8	3,6	2,9	3,8
Investoinnit M€	0,5	9,8	0,1	0,1	0,1
Takaukset kaupungilta M€	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1
Kaupungilta saadut lainat M€	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos M€	-0,03	0,30	0,0	-0,2	-0,2
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	6	6	6	6	6

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Liikevaihto ja pysäköinnin kävijämäärät ovat talousarvion ja suunnitelman mukaiset.

Taloudellisessa tuloksessa 9/2023 näkyy konkreettisesti sähkönhinnan nousu, sekä uuden P-Sarastuskaaren pysäköintilaitoksen poistot kasvuna ja korkojen nousu mikä vaikuttaa rahoituskulujen kasvuun. Tavoitteenamme on, että Kauppakeskus Apajan vuokrausaste on 100 % loppuvuonna.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Etenemme talousarvion ja ennakoitujen suunnitelmien mukaisesti.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kuopion Pysäköinti Oy pyrkii omalla toiminnallaan parantamaan Kuopion kaupungin työllisyyttä ja käyttämään TE-toimiston palveluita hyväkseen tarvittaessa, kuten työkokeilua, palkkatukea ym. vaihtoehtoja. Tällä hetkellä emme ole rekrytoimassa uusia työntekijöitä yhtiöömme.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen: Kuopion Pysäköinti Oy:n toimintaperiaatteena ja vahvana tavoitteena on henkilöstön koulutusohjelmat eri muodoissa.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteita noudatamme siten, että otamme huomioon digitaalisilla palveluratkaisuilla ympäristöarvot ja pyrimme edistämään työhyvinvointia yhtiössämme. Tulevaisuuden visiona on kehittää myös pyörien pysäköintipalveluita.

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy

Tehtävä: Asuntotuotannon harjoittaminen Kuopion alueella sekä omistamiensa kiinteistöjen hallinta, ylläpito ja vuokraaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto	M€	10,7	11,4	11,2	8,5	11,4
Tilikauden tulos	M€	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0
Käyttöaste	%	90,5	93,2	93,0	93,1	94,0
Asuinneliövelka	€/asm ²	684	672	670	644	670

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	10,7	11,4	11,2	8,5	11,4
Investoinnit M€	4,1	1,4	4,0	1,2	3,0
Takaukset kaupungilta M€	5,7	4	3,0	3,2	3,0
Kaupungilta saadut lainat M€	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos M€	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0
Osingot ja korot kaupungille M€ (maksetut takausprovisiot lainoista)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	15	14	13	13	13

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Yhtiön toiminta on ollut suunnitellun mukaista, opiskelijoiden asunnontarve kohdistuu edelleen huomattavan suurelta osin yksiihinkin keskustaan ja oppilaitosten välittömään läheisyyteen. Tammi-syyskuussa asuntojen käyttöaste oli 93,1 %, koko vuoden päivitetyn tavoitteen ollessa 94 %. ARA on myöntänyt erityisryhmien investointiavustuksen ja korkotukilainan Savilahden kampusalueen rakennushankkeelle. Hankkeen kokonaishankinta-arvo on n. 28 milj. euroa ja Savilahden rakentuu yhteensä 265 opiskelija-asuntoa. Tämänhetkisen aikataulun mukaan ensimmäinen rakennus valmistuu kesällä 2025 ja toinen vuoden 2025 lopussa.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Koko vuodelle asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen näyttää todennäköiseltä. Tilikauden tulokseen (2,6 milj. euroa) tässä vaiheessa vuotta ei ole huomioitu poistoja eikä tilinpäätössiirtoja, joiden myötä tulos tullee olemaan tavoiteltu 0 euroa vuoden lopussa.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Yhtiön toteuttamat investoinnit sekä kiinteistöihin liittyvät erilaiset mm. huolto-, korjaus- ja kunnossapitotoimet työllistävät Kuopion alueen yrityksiä merkittävästi.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kuopas rekrytoi kesäksi 2023 kesätyöntekijöitä 2 kpl erilaisiin kiinteistönhoidon työtehtäviin.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Uudet rakennushankkeet, Savilahti mukaan lukien, on toteutettu energiatehokkaina A-energialuokan passiivitaloina ja rahoitettu Kuntarahoituksen Vihreällä rahoituksella. Asukkaiden vuokrattavissa on ollut yhteiskäyttöinen sähköauto, lisää autoja otetaan käyttöön 1–2 kpl lähiaikoina. Huoneistojen sisälämpötilaan perustuva, tekoälyä hyödyntävä lämmitysjärjestelmä on ollut käytössä suuressa osaa kiinteistökantaa vuoden alusta lähtien. Järjestelmän avulla tavoitellaan vuosisatasolla n. 10 %:n säästöä lämmönkulutuksen osalta. Samaan järjestelmään on liitetty myös älykäs ilmanvaihdon tehostuksen säätö, minkä avulla kiinteistöjen sähkönkulutusta on mahdollista pienentää vuosisatasolla n. 10 %.

Niiralan Kulma Oy

Tehtävä: Asuntotuotannon harjoittaminen Kuopion alueella sekä omistamiensa kiinteistöjen hallinta, ylläpito ja vuokraaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	M€	-8,5	5,7	1,1	4,1	1,9
Käyttöaste	%	96,7	97,6	97,5	97,3	97,2
Asuinneliövelka	€/asm ² max	570	546	<600	535	<600
Kiinteistöalan energiatehokkuussopimuksen vuokra-asuntoyhteisöjen toimenpideohjelma (parannus vuoden 2015 tasosta)	%	5,2	6,5	6,5	-	7,0

Koti Kuntoon -remontit kirjattu suoraan tulokseen, tulosvaikutus

2,5 M€

3,65 M€

2,8 M€

1,5 M€

3,0 M€

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	44,1	54,6	56,0	41,9	56,3
Investoinnit M€	16,1	13,3	24,0	10,5	15,0
Myynti kaupungille M€	3,0	3,4	3,2	0,9	1,5
Takaukset kaupungilta M€	32,7	41,8	39,5	39,4	39,1
Kaupungilta saadut lainat M€	0,1	1,0	1,0	1,0	1,0
Tilikauden tulos M€	-9,6	0,0	0,0	4,1	0,0
Osingot ja korot kaupungille M€	0,1	0,2	0,2	0,0	0,2
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	146	140	150	144	144

Tavoite 2022 luvut ovat Niiralan Kulma sisältäen Kiinteistö-KYSin.

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Niin operatiivinen toiminta, kuin talous ja rakennuttamisen investoinnitkin etenevät suunnitellusti. Investoinnit 09/2023 olivat 10,5 milj. euroa. Kustannussäästöjä haetaan mm. päivystystyön ulkoistamisen, varastonhallinnan järjestelyn, ja lippuskaikantöjen muutoksen kautta. Tehtäväjärjestelyjen kautta pyrimme tehostamaan toimintaa niin, että osaan henkilöpoistumista ei tarvitse rekrytoida uutta henkilöä tilalle.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat kolmannella kvartaalilla käyttöastetta lukuun ottamatta. Kumulatiivinen käyttöaste syyskuun lopussa oli 97,3 %, tavoitteeseen 97,5 % ei tulla pääsemään.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Toimimme kaupungin strategian mukaisesti työllisyyden, resurssiviisauden ja kiertotalouden kehittämisessä. Vahvistamme Kuopion kaupungin elinvoimaa tarjoamalla laadukkaita kohtuuhintaisia asuntoja vastuullisesti ja ympäristöystävällisesti kuopiolaisille ja Kuopioon muuttaville. Kehitämme kaupunkikuvaa rakentamalla viihtyisää asuinympäristöä niin uusille alueille kuin myös täydennysrakentamalla.

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen ja osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Teemme tiivistä yhteistyötä Sakkyn kanssa: tänä vuonna meillä on ollut työharjoittelussa 11 opiskelijaa ja kaksi oppisopimuskoulutettavaa. Kaikkiaan Nikulla on ollut Sakkyn opiskelijoita työelämän oppimisjaksoilla (työharjoittelussa tai oppisopimuksella) 87 opiskelijaa. Lisäksi olemme työllistäneet 15 kesätyöntekijää. Urakkahankinnoissa olemme edistäneet heikossa työmarkkina-asetuksessa olevien henkilöiden työllistymistä julkisten hankintojen avulla.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Ympäristöohjelmamme 2021–2030 yhdessä Kuopio 2030 -toimenpideohjelman ja VAETS-energiatehokkuussopimuksen kanssa ohjaavat toimintaa energiatehokkuuden parantamiseen tavoitteellisesti. Olemme mukana KiertoKasvu - hankkeessa, jossa Savonian kanssa edistämme rakentamisen sivuvirtojen hyötykäyttöä rakennusprojekteissa. Pilotoimme uudiskohteessamme Neulastie 6:ssa etsien mahdollisuuksia käyttää joustavasti rakennusten purkumateriaalia osana kohteen maanrakennusta

Kuopion Vesi Oy

Tehtävä: Toimittaa asiakkailleen hyvää talousvettä ja huolehtii viemäriveriesien poisjohtamisesta ja käsittelystä.

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 86 %, Siilinjärven kunta 14 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto	M€	31,8	31,9	33,7	24,2	32,2
Tuloutus omistajalle, korot	M€	4,4	4,4	4,3	3,2	4,3
Henkilöstön työhyvinvointi, sairauspoissaolot	pv/htv	16,1	14,0	10,0	9,5	10,0

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	31,8	31,9	33,7	24,2	32,2
Investoinnit M€	12,6	10,1	11,9	9,1	12,5
Myynti kaupungille M€	1,2	1,2	1,2	0,9	1,2
Kaupungilta saadut lainat M€	123,7	120,2	120,2	122,0	120,2
Tilikauden tulos M€*	-0,8	-0,8	0,0	-0,4	-1,4
Osingot ja korot kaupungille M€	4,4	4,4	4,3	3,2	4,3
Henkilöstölukumäärä 31.12.	93	94	95	95	95

*verosuunnittelutarve, evl-poistot

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Ajalla 1.1.-30.9.2023 yhtiön liikevaihto on 24,2 milj. euroa, joka on 72 % koko vuoden arvioidusta liikevaihdosta. Myyty vesimäärä näyttää edelleen pienenevän arvioidusta. Käyttökustannukset ovat 12,1 milj. euroa, joka on 74 % koko vuodelle arvioiduista.

Investoinnit ovat 9,1 milj. euroa eli 76 % koko vuoden investoinneista. Suurimpia laitosinvestointeja vuonna 2023 ovat Puijon vesisäiliön saneeraus, Jänneniemen ja Hietasalon vedenottamoiden saneeraukset, etäluettavien vesimittareiden pilot-hankkeen jatkuminen ja Kettulanlahden jätevesipumppaamon saneeraus. Uutta vesihuoltoverkostoa rakennetaan Kuopiossa Savilahteen ja Hiltulanlahteen sekä Siilinjärvellä Päivärinteelle, Vuorelaan, Haapamäelle ja Taivallahteen.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ennusteen mukaan myyty vesimäärä on vuonna 2023 300.000 m³ (4 %) pienempi kuin talousarviossa. Tämä pienentää yhtiön liikevaihtoa. Myös liittymismaksutulot pienenevät: talousarviossa näitä tuloja on 1,3 milj. euroa, mutta toteuma-arvio on 600.000 euroa. Ennusteen mukaan vuoden 2023 liikevaihto tulee olemaan 1,5 milj. euroa (3 %) pienempi kuin talousarviossa.

Vuoden 2023 talousarviossa on ostetun energian kustannukset arvioitu noin 500.000 € liian pieniksi. Kokonaisuudessaan käyttökustannukset pysyvät talousarviossa.

Tilikauden tulokseksi arvioidaan -1,5 milj. euroa, kun talousarviossa tulos oli + 105.000 €.

Yhtiön kokonaisinvestoinnit ylittävät talousarvion. Tämä johtuu ennakoitua suuremmista verkostoinvestoinneista, joiden arvioidaan ylittävän 800.000 €. Talousarviota laadittaessa Savilahden vanhan varikon alueen verkostohankkeen laajuus ei ollut selvillä ja hankkeelle varattiin talousarviossa 300.000 €. Ko. hankkeen toteumaennuste vuoden 2023 loppuun on 1,1 milj. euroa.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kuopion Vesi Oy rekrytoi vakituista henkilöstöään suunnitelmallisesti ja tarpeen mukaan.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kuopion Vesi kouluttaa aktiivisesti työntekijöitään. Yhtiöllä on henkilöstösuunnitelma, jota päivitetään vuosittain. Uusia työntekijöitä rekrytoidaan suunnitellusti. Yhtiössä työskentelee kesätyöntekijöitä sekä työharjoittelijoita vuonna 2023 yhdeksän henkilöä.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen investoinneissa, hankinnoissa ja palvelutuotannossa:

Yhtiön jätevedenpuhdistamoilla on tehty puhdistusprosessien optimoinnit. Verkoston mallinnuksen avulla optimoidaan verkostovesien pumppausta ja näin mahdollisesti saavutetaan energiasäästöjä. Koko yhtiön tasolla on valmistunut energiankulutuksen tarkastelu- ja tehostamisselvitys. Kuopion Veden hiilijalanjälkiselvitys valmistui vuonna 2022. Kuopiolaisten hiilijalanjäljestä noin yksi prosentti tulee vesihuollosta. Kuopion Vesi tuottaa Lehtoniemen jätevedenpuhdistamolla uusiutuvaa lämpöä ja sähköä. Jännekiemen vedenottamolla aurinkopaneelit tuottavat vuodessa noin 30 MWh aurinkosähköä. Syksyllä 2023 paneelien määrä moninkertaistuu, jolloin kesäisin lähes kaikki laitoksen tarvitsema sähkö voidaan tuottaa itse päästöttömästi.

Savonia-ammattikorkeakoulu Oy

Tehtävä: Ammattikorkeakoululaissa määriteltyjen tehtävien hoitaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 51 %, Varkauden kaupunki 22,28 %, Iisalmen kaupunki 22,76 %, Kiuruveden kaupunki 3,96 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto	M€	56,6	59,1	60,0	45,3	60
Suoritettut tutkinnot	kpl	1 245	1 319	1 460	859	1 450

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	56,6	59,1	60,0	45,3	60
Investoinnit M€	1,6	2,2	2,1	1,9	2,5
Myynti kaupungille M€*	0,1	0,1	0,1	0,04	0,1
Tilikauden tulos M€	6,6	0,2	1,0	1,7	1,3
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	544	569	560	606	600

* Ilman hankerahoituksia

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Vuoden 2023 toiminta on käynnistynyt Savonian hallituksen hyväksymän toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti. Osaajapulaan vastataan niin tutkintokoulutuksella kuin jatkuvalla oppimisella. Savonialla on hyvä opiskelijavetovoima. Syksyllä 2023 Savonian tutkinto-opiskelijamäärä on yli 8000 opiskelijaa. Uudet koulutusavaukset tietojenkäsittelyn tradenomikoulutus, tuotantotalouden insinöörikoulutus sekä tulevaisuuden osaaja YAMK-koulutus olivat erityisen vetovoimaisia.

Savonia on palkittu Great Place to Work -mittaristolla Suomen parhaana työpaikkana suurten yritysten sarjassa pitkäjänteisen ja määrätietoisin kehittämistyön tuloksena. Henkilöstötutkimuksen mukaan 93 % työntekijöistä pitää Savoniaa todella hyvänä työpaikkana.

Savonia korkeakouluna nostaa esille Great Place To Learn -opetuksen strategiaohjelmassa. Koulutus- ja peräisen maahanmuuton tavoitteet ovat merkittäviä ja niissä alueen toimijoiden yhteistyö on oleellista onnistumisen kannalta.

Savonia toteuttaa tehtyä vastuullisuusohjelmaa niin koulutuksessa kuin tutkimus- ja innovaatiotoiminnassaan. Vastuullisuusohjelman indikaattoreita seurataan säännöllisesti.

Tutkimusalat tukevat alueen elinvoimaa ja linkittyvät vahvasti eurooppalaisiin ekosysteemeihin. Savonia vahvistaa rooliaan eurooppalaisessa korkeakouluallianssissa EU4Dual- rakenteessa. Savilahden osaamiskeskityksessä Business Center ja DigiCenter Ns toimintamallia vahvistetaan edelleen.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ei merkittäviä poikkeamia, vaikka taloudellinen tilanne onkin kiristynyt tilivuoden aikana. Opiskelijahyvintointiin on kiinnitetty erityistä huomiota. Ohjauksellisesti erityisen huomion kohteena on ollut opintojen loppuunsaattamisen tehostaminen.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Savoniassa valmistuneiden työllisyysaste Tilastokeskuksen mukaan on 90 %. Maakuntaan heistä työllistyy noin 60 %.

Savonian henkilöstömäärä on lisääntynyt merkittävästi ja Savonia rekrytoi kansainvälisiä osaajia niin opetushenkilöstöksi kuin TKI-työhön.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Korkeakouluna ja jatkuvan osaamisen kouluttajana Savoniasta valmistuu osaajia kaupungin erilaisiin tehtäviin.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Savonia toteuttaa tehtyä vastuullisuusohjelmaansa ja seuraa siinä olevia indikaattoreita. Periaatteina on, että kasvatamme hiilikädenjälkeämme perustehtävissämme ja eri toimenpitein pienennämme toimintamme hiilijalanjälkeä. Savonian laskettu hiilijälki on 2356 tCO₂.

Savonia on mukana vahvana toimijana niin paikallisissa kuin valtakunnallisissa ja kansainvälisissä ilmastoturvallisuusverkostoissa.

Savonian bio- kiertotalouden painoalan biolaboratorio on valmistunut ja otettu käyttöön. Tutkimustila sijaistaa entisessä ammuslataamon Sytytin rakennuksessa.

B. Kaupungin palvelutuotannon tilojen hallintaan keskittyvät yhtiöt

Kiinteistö Oy Kuopion Koulutilat

Tehtävä: Ylläpitää omistamiaan koulu- ja päiväkotirakennuksia

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto	M€	1,0	1,0	0,9	0,8	1,0
Tilikauden tulos	M€	0	0	0,0	0,0	0,0

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	1,0	1,0	0,9	0,8	1,0
Investoinnit M€	2,5	1,5	0,6	2,0	2,0
Takaukset kaupungilta M€	66,0	63,0	61,0	62,0	61,0

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Toiminta jatkuu normaalisti ja talousarvion mukaisesti. Jynkän koulun laajennushanke on loppusuoralla aikataulun mukaisesti.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ei poikkeamia tavoitteissa.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kiinteistöyhtiönä Koulutilat ei ole työnantaja eikä siten suoraan voi vaikuttaa tavoitteen toteutumiseen muuten kuin käyttämällä paikallisia toimijoita hankinnoissaan niiltä osin kuin se on mahdollista.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kiinteistöyhtiönä Koulutilat ei ole työnantaja.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Elinkaarihankkeissa on huomioitu jo kohteiden suunnitteluvaiheessa resurssiviisaus ja ympäristönäkökulmat. Itse Kiinteistöyhtiön eli hallinnon toiminnassa asiaa sivutaan vain välillisesti sidosryhmien (isännöinti, vakuutusyhtiö) toiminnan kautta sillä huolto ja ylläpito kuuluvat elinkaarisopimukseen.

Kiinteistö Oy Kuopion Keskuskenttä

Tehtävä: Ylläpitää kiinteistöä

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto	M€	0,4	0,4	0,2	0,3	0,4
Tilikauden tulos ennen veroja	M€	0,06	0,0	0,0	0,1	0,1

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	0,4	0,4	0,2	0,3	0,4
Myynti kaupungille M€	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3
Takaukset kaupungilta M€	2,0	1,7	1,7	1,7	1,5
Tilikauden tulos M€	0,06	0,0	0,0	0,1	0,1

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Toiminta jatkuu normaalisti ja talousarvion mukaisesti.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ei poikkeamia tavoitteissa. Yhtiön vuokratuotoista muodostuva tulovirta ei riitä kaikkiin hoito- ja pääomakuluihin ja yhtiö käyttää toistaiseksi konsernilimiittiä eron kattamiseen.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kiinteistöyhtiönä Keskuskenttä ei ole työnantaja eikä siten suoraan voi vaikuttaa tavoitteen toteutumiseen muuten kuin käyttämällä paikallisia toimijoita hankinnoissaan niiltä osin kuin se on mahdollista.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kiinteistöyhtiö ei ole työnantaja.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Resurssiviisaus ja ympäristönäkökulmia huomioidaan kiinteistöyhtiön käyttö, huolto- ja ylläpitotoiminnan kautta.

Kiinteistö Oy Kuopion Luukas

Tehtävä: Ylläpitää omistamiaan päiväkotirakennuksia

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 87,29 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Tilikauden tulos	M€	-0,02	0,0	0	0,0	0,0

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
Takaukset kaupungilta M€	0,8	0,5	0,5	0,3	0,2
Tilikauden tulos M€	-0,02	0,0	0	0,0	0,0

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Toiminta jatkuu normaalisti ja talousarvion puitteissa. Suunnitelman mukaan vuosilta 2023–2024 ei suoriteta edellisuusosien tapaan rahastointikirjausta vaan tuloksen käsittelyssä käytetään hyväksi kertyneitä tappiokirjauksia.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Ei poikkeamia.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Kiinteistöyhtiöllä ei ole työnantaja eikä siten suoraan voi vaikuttaa tavoitteen toteutumiseen muuten kuin käyttämällä paikallisia toimijoita hankinnoissaan niiltä osin kuin se on mahdollista.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Kiinteistöyhtiö ei ole työnantaja.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Resurssiviisaus ja ympäristönäkökulmat huomioidaan kiinteistöyhtiön käyttö-, huolto- ja ylläpitotoiminnan kautta.

C. Palveluliiketoiminnan yhtiöt, joiden kohdalla toimitaan in-house -periaatteella

Servica Oy

Tehtävä: Tukipalveluiden tuottaminen omistajille

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 47,41 %, Pohjois-Savon hyvinvointialue 45,24 %, muut kunnat ja kuntayhtymät sekä konserniyhtiöt 7,35 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto	M€	99,3	105,7	111,3	110,6	148,0
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	M€	1,5	0,8	2,0	1,6	2,5
Asiakastyytyväisyys kehittyy vuodesta 2022 (nykyiset asiakkaat)	0-5	3,62	3,69	-		
Henkilöstön sairaus- ja tapaturmapoissaolot vähenevät edellisestä vuodesta 1 pv/hlö	Kalenteripäivää / henkilö	21,8	21,5	19,8	16,4	19,8
HVA:n haltuunotto ja sopimuksen mukainen toiminta	Poikkeamien määrä Q2 - Q4 suhteessa liikevaihtoon säilyy vuoden 2022 tasolla. Poikkeamia/ 1 milj. euroa	-	-	Q3/2022: 0,5	1,3	

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	99,3	105,7	111,3	110,6	148,0
Investoinnit M€	0,5	2,4	1,5	2,3	3,9
Myynti kaupungille M€	43,5	47,4	25	21,6	25,0
Kaupungilta saadut lainat M€	3,1	2,7	1,6	2,5	2,3
Tilikauden tulos M€*	1,5	0,8	2,0	1,6	2,5
Osingot ja korot kaupungille M€	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Henkilöstölukumäärä 31.12.	1 207	1 326	1 507	1 805	1850

* Ostohyvitysten jälkeen

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Servica Oy:n strategian toteuttaminen tullaan esittelemään pääomistajien tapaamisessa ja osakaskokouksessa lokakuun 2023 aikana. Pääomistajatapaamisessa tullaan käsittelemään myös yhtiön omistussuhteiden jakautumista tulevaisuudessa.

Yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen päivittäminen meneillään. Luonnokset ovat tällä hetkellä kommentoilla osakkailta. Osakassopimus on tarkoitus allekirjoittaa 06/2024 aikana; uusi yhtiöjärjestys on tarkoitus hyväksyä kevään 2024 virallisessa yhtiökokouksessa.

Kuopion kaupungin puitesopimus on allekirjoitettu 27.9.2023. Palvelusopimukset allekirjoitetaan vuoden 2023 loppuun mennessä. Puitesopimuksen kattavuus säilyy ennallaan ja kirjaukset perustuvat yhteistyön syvenemiseen ja kumppanuuden kehittämiseen.

Pohjois-Savon Hyvinvointialueen aluehallitus teki päätöksen 14.8.2023 hankintapalvelusopimuksen tekemisestä Servica Oy:n kanssa. Kuopion kaupungin omistajaohjausjaosto teki 11.9.2023 päätöksen, jossa edellytettiin tekemään yhtiön toimialaa koskeva arvio suhteessa Sansia Oy:hyn ja varmistamaan, ettei yhtiöiden toiminnoissa ole päällekkäisyyksiä ja yhtiöiden toiminnan kehittäminen on hallittua sekä muutosten vaikutukset ennakoitavissa. Servica Oy ja Sansia Oy toimittavat asiasta tilannekuvan Kuopion kaupungin omistajaohjaukselle 6.11.2023 klo 12.00 mennessä.

Eettisten ohjeiden tekeminen etenee, ohjeiden hyväksyntä yhtiön hallituksessa vaiheittain vuoden 2023 lopun ja 2024 alun aikana.

Arvioimme yhtiön toimintavarmuuden ja taloudellisen aseman säilyvän hyvällä tasolla. Yhtiö kykenee toteuttamaan sille määritellyt tehtävät sekä kehittämään toimintaansa suunnitelmien mukaisesti.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Arvioimme, että yhtiön toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat muiden kuin tulostavoitteen osalta tavoitetason mukaiset vuonna 2023. Tuloksen osalta näemme haasteita kasvaneiden kustannusten osalta. Merkittävimmät ennakoimattomat muutokset liittyvät henkilöstökulujen kasvuna työehtosopimusten perälautaratkaisun toteutumiseen sekä inflaatiokehitykseen materiaalikustannuksissa ja ostopalveluissa. Yhtiö ei tule pääsemään vuonna 2023 ennakoituun tulostavoitteeseen; tuloksen ennustetaan olevan tasolla, joka ei vaikuta yhtiön maksukykyyn eikä vakavaraisuuteen.

Mestar Kuopio Oy

Tehtävä: Kaupunkiympäristön rakentamisen ja kunnossapidon palvelujen tuottaminen Kuopio konsernille.

Tavoitteena laadukkaan ja kustannustehokkaan palvelutuotannon lisäksi vastata osaltaan Kuopion kaupungin kokonaiselinvoiman lisäämisestä voimassaolevan strategian painopisteiden mukaisesti.

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 99,94 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto	M€	36,4	33,0	35,0	26,8	34,9
Tilikauden tulos	M€	0,4	0,6	0,5	0,7	0,6

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	36,4	33,0	35,0	26,8	34,9
Myynti kaupungille M€*	32,1	32,7	34,5	26,6	34,5
Takaukset kaupungilta M€	-	-	-	-	-
Kaupungilta saadut lainat M€	6,2	5,9	5,5	5,9	5,5
Tilikauden tulos M€	0,4	0,6	0,5	0,7	0,6
Osingot ja korot kaupungille M€	0,26	0,20	0,2	0,2	0,2
Henkilöstönlukumäärä 31.12.**	187	193	188	231	189

* Sisältää myös sisäiset erät

** Vakituiset ja määräaikaiset henkilöt palveluksessa 31.12. Ei työllistettyjä tms.

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Yhtiön liikevaihto on toteutumassa budjetin mukaisesti, mutta tulos tulee olemaan suhteessa pienempi kuin edellisenä vuonna – liikevoittoprosentti asettuu kuitenkin omistajan asettamaan 3–5 %:n tavoiteväliin. Tuloskehitykseen vaikuttaa suurelta osin yleisen kustannustason nousu ja rakentamisen puolella ylivuotiset urakat, joissa osassa kustannukset

painottuvat vuodelle 2023. Kunnossapidossa uusien urakoiden yksityiskohdat ovat vielä auki ja siltä osin tilanne elää vielä jonkin verran. Urakat aloitettiin 1.10.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet tullaan saavuttamaan. Liikevaihto tulee toteutumaan hieman arvioitua suurempana.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Työvalmennustoimintaa on edelleen kehitetty opinnollistamisen suuntaan. Olemassa olleiden polkujen lisäksi Mestar on ollut koordinoimassa työssä tapahtuvaa tutkintoon johtavaa kouluttautumista. Alustavat kokemukset ovat olleet lupaavia ja toimintaa jatketaan. Veropalaumakeskustelua on pidetty yllä ja siitä on sovittu yhteisiä toimenpiteitä mm. yrittäjäjärjestön edustajien kanssa.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Työnantajamielikuvan parantamiseksi on osallistuttu erilaisiin tilaisuuksiin, ostettu näkyvyyttä ja ennen kaikkea panostettu olemassa olevan henkilöstön työhyvinvointiin ja työtyytyväisyyteen. Toteutettujen työhyvinvointikyselyjen perusteella toimenpiteet ovat olleet oikean suuntaisia. Oppilaitosyhteistyö on hyvällä tasolla ja sitä edelleen kehitetään mm. työssäoppimisen suhteen. Työn ohessa tapahtuva opiskelu on mahdollistettu lisäämällä työn joustavuutta.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Ympäristöraportissa vuodelta 2022 asetettiin tavoitteet myös vuodelle 2023 - näitä tavoitteita seurataan aktiivisesti ja niistä raportoidaan niin sisäisesti kuin ulkoisestikin. Esimerkiksi omien jätteiden kierrätysastetta seurataan kvartaaleittain ja tulokset esitellään yhtiön intran etusivulla.

Urakoitsijainfossa on sovittu vastuullisen toiminnan periaatteista Mestarin työtehtävissä - tätä ohjaamaan ollaan päivittämässä Mestarin prosessikaavioita ja työohjeita esimerkiksi ympäristö vastuullisuuden näkökulmasta. Sisäinen auditointi aiheesta toteutetaan vielä loppuvuonna 2023 sekä kunnossapidossa, että rakentamisessa.

Mestar on ollut ja tulee olemaan uusiomateriaaleiden käyttökokeiluissa aktiivinen toimija. Tästä osoituksena on osallistuminen UUMA – hankkeisiin.

MESTAR haki RALA Ympäristö - sertifikaattia ja auditointi suoritettiin syyskuun lopulla. Virallisesti sertifikaatti saadaan käyttöön vuoden loppuun mennessä.

Järviseudun Työterveys Oy

Tehtävä: Tuottaa laadukkaat työterveyshuolto- ja palvelut omistajilleen ja järjestämisvastuun mukaisesti alueen yrityksille

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 60,2 %, Pohjois-Savon hyvinvointialue 18 %, Siilinjärvi 12 %, Varkaus 9 %,

Tuusniemi 0,2 %, Kuopion Vesi Oy 0,2 %, Mestar Kuopio Oy 0,2 %, Servica Oy 0,2 %

Tavoitteet	Tavoitteen mittari	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Mittarin tavoitetaso 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto	M€	9,5	10,3	11,5	9,6	12,5
Tilikauden tulos	M€	0,5	0,8	0,6	0,2	0,3
Omavaraisuusaste	%	72,8	75,4	72,0	73,1	75,0
Asiakastytyväisyys	(4-10)	v. 2022	-	9	-	8,5

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Ennuste 2023
Liikevaihto M€	9,5	10,3	11,5	9,6	12,5
Investoinnit M€	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Myynti kaupungille M€	4,1	0,1	2,2	1,9	2,5
Tilikauden tulos M€	0,5	0,8	0,6	0,2	0,3
Henkilöstönlukumäärä 31.12.	92 (htv 69)	92	90	94	92

Toiminta ja arvio loppuvuoden etenemisestä

Yhtiö on tuottanut työterveyspalvelut kuluvana vuonna noin 25.000 henkilöasiakkaalle, osalle alihankintana. Palveluvalikoimaa on laajennettu asiakastoiveiden mukaisesti etäasioinnin osalta viikonloppuihin. Syksyn aikana palveluvalikoimaa laajennetaan edelleen.

Poikkeamat toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin

Vuosittaiset perusmaksut laskutettiin syyskuussa ja tämä vaikutti tulokseen positiivisesti. Loppuvuoden aikana tulovirrassa tapahtuu pientä aaltoliikettä kausi-influenssarokotusten vuoksi.

Kaupunkikonsernin yhteiset tavoitteet

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Yhtiö tekee aktiivista työterveysyhteistyötä Kuopion kaupungin kanssa kaupungin henkilöstön työ- ja toimintakyvyn turvaamiseksi. Kaupungilla on käytössään yhtiön tarjoamat monipuoliset palvelut, jotka auttavat työntekijöitä ja esihenkilöitä työkykyhaasteiden kohdatessa.

Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen:

Yhtiö edistää osaltaan asiakasyritystensä henkilöstön hyvää työkykyä ja toimii ensilinjassa ohjaten työntekijöitä ammatilliseen kuntoutukseen, mikäli työ ja työkyky eivätkä kohtaa. Yhtiö tarjoaa harjoittelupaikkoja sote-alan henkilöstölle, kouluttaa työterveyshuoltoon erikoistuvia lääkäreitä ja toimii yhtenä yleislääketieteeseen erikoistuvien lääkäreiden koulutuspaikkana.

Resurssiviisauden ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

Koska monessa yrityksessä henkilöstöresurssit ovat kaikkein arvokkaimpia, on resurssiviisautta löytää oikea työ oikealle tekijälle niin, että työkyky ja motivaatio ovat kohdillaan. Työterveysyhteistyössä ratkaistaan monitahoisia ongelmia työn ja työntekijän työ- ja toimintakyvyn yhteensovittamiseksi.